

РЕШЕНИЕ

№ 6497

гр. София, 18.11.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 22.10.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **4511** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба на Л. С. Б., подадена чрез адв.Х., с която срещу Националната агенция за приходите /НАП/ е предявен иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за присъждане на сумата в размер на 1000 лева, представляваща обезщетение на ищеца за причинените му неимуществени вреди от оповестения от медиите на 15.07.2019г. „теч на лични данни“, изразяващи се в страх от използването им за извършване на престъпления срещу него, за извършване на злоупотреби, неудобство от оповестяването, срам, ужас, че целият му живот е на показ максимално публично. Претендира се и законната лихва върху сумата, считано от 15.07.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

Производството по делото е образувано след разделяне на производството по адм.д. № 2561/2020г. по описа на Административен съд София-град. Като доказателство към исковата молба е приложена декларация от 14.11.2019г., подписана от ищеца, че при извършена проверка е установил, че личните му данни фигурират сред изтеклите от НАП.

В съдебно заседание ищецът, редовно и своевременно призован, не се явява и не се представлява.

Ответникът, в писмен отговор по исковата молба, оспорва основателността на предявения иск. Намира, че агенцията е изпълнила всички свои задължения по

обезпечаване сигурността на информацията, която събира, съхранява и обработва, в т.ч. личните данни на ищеца, като прилага доказателства за това. В съдебно заседание чрез юр.к.М. моли за отхвърлянето на иска. Подробни съображения излага в писмени бележки.

Софийска градска прокуратура чрез прокурор К. изразява становище за недоказаност на исковата претенция, поради което моли за отхвърлянето на иска.

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Искът е допустим. Съгласно разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове. Според ал.2 на с.р. исковите по ал.1 се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс, а именно по правилата на глава единадесета, чл.203 и сл. В чл.204 АПК са регламентирани условията за допустимост на предявения иск като според ал.4, когато вредите се претендират от незаконосъобразно бездействие, както е в настоящия случай, незаконосъобразността му се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението.

Искът е предявен срещу Националната агенция за приходите, която е юридическо лице /чл.2, ал.2 ЗНАП/ и съответно е пасивно легитимирана да отговаря по него – чл.205, ал.1 АПК.

Разгледан по същество, искът е неоснователен.

Отговорността на държавата по ЗОДОВ е специална деликтна отговорност спрямо общата деликтна отговорност, уредена в чл.45 и сл. от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/. Тази отговорност произтича от общото задължение на държавата/общините при осъществяване на правомощията им техните органи и длъжностни лица да спазват правата и не накърняват законните интереси на гражданите, респ. юридическите лица. За разлика от тази отговорност, деликтната отговорност, уредена в ЗЗД произтича от общото задължение да не се вреди другиму. В този смисъл отговорността по ЗОДОВ има обективен характер – възниква при наличие на изрично предвидените в закона предпоставки и не е обусловена от наличието на виновно поведение от страна на конкретно длъжностно лице, причинило с поведението си вредата – чл.4 ЗОДОВ, докато деликтната отговорност по чл.45 и сл. ЗЗД е обусловена от виновно поведение на причинителя на вредата, вкл. в хипотезата на обезпечителната отговорност по чл.49 ЗЗД, като вината се предполага до доказване на противното.

Предпоставките, които следва да са кумулативно налице, за да се реализира отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ са: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице по повод осъществяваната от него административна дейност; вреда – имуществена или неимуществена; пряка причинно-следствена връзка между незаконосъобразния акт/действие/бездействие.

В конкретния случай исковата претенция се основава на незаконосъобразно бездействие – нарушение на разпоредбите на чл.59, ал.1 от Закона за защита на

личните данни /ЗЗЛД/, чл.24 и чл.32 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО /Общ регламент относно защитата на данните/ и чл.8, параграф 1 от Х. на основните права на Европейския съюз и чл.16, параграф 1 от договора за функционирането на Европейския съюз, състоящо се в неполагане на дължимата грижа за защита на личните данни на ищеца.

Следва да се отбележи, че когато визира незаконосъобразно бездействие, разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ има предвид незаконосъобразно фактическо бездействие по см. на чл.256 АПК, т.е. бездействието на административен орган по задължение, произтичащо пряко от нормативен акт или което той е длъжен да извърши по силата на закона.

Безспорно цитираните от ищеца разпоредби създават задължение за администратора на лични данни да въведе подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че обработването се извършва в съответствие с разпоредбите на Общия регламент за защита на данните – чл.24, параграф 1 и чл.32 от него. Същият подход е възприет и в цитираната разпоредба от ЗЗЛД.

Общоизвестен е фактът, че на 15.07.2019г. медиите оповестиха информация за т.нар. „хакерска атака“, при която от електронните масиви на НАП неправомерно е била изтеглена информация с голям обем, съдържаща лични данни на множество български граждани, която впоследствие е публикувана в интернет.

Безспорно това деяние е противоправно. Само по себе си обаче, то не обосновава извод, че е следствие от незаконосъобразно бездействие на ответника да изпълни произтичащи от посочените по-горе разпоредби на регламента и закона задължения да осигури достатъчна надеждност и сигурност на информационната си система и да защити физическите лица във връзка с обработването на личните им данни и че не е резултат от престъпно деяние по см. на Наказателния кодекс, и който резултат е настъпил въпреки положените усилия за предотвратяването му. Общоизвестно е обстоятелството, че за т.нар. „хакерска атака“ е образувано досъдебно производство за компютърно престъпление, за което към момента на приключване на устните състезания, няма данни да е приключило. Касае се за противоправно поведение от страна на трети лица, довело до негативния резултат – неоторизиран достъп до базата данни на НАП. Обратно на възприетата от ищцовата страна теза, този негативен резултат не презюмира противоправно поведение на администратора на лични данни, изразяващо се в бездействие на последния да приложи подходящи технически и организационни мерки за осигуряване защитата на базата данни така, че срещу нея по никакъв начин, от никого и с никакви средства да не може да бъде достъпено. Възприемането на тази теза би означавало, че всеки, който е станал обект на каквото и да било посегателство, следва да понесе отговорност, че е допуснал извършването на същото, тъй като не е положил достатъчно грижи за предотвратяването му. Отделно от това ищецът не ангажира никакви доказателства в подкрепа на твърдението си, че нивото на защита на електронните системи на ответника е на нивото от 2008г., напълно неадекватно, системите представляват хаос от сървъри и софтуер без единна система за поддръжка, защита и управление.

За доказване изпълнение на задълженията си, произтичащи от регламента и закона, ответникът е представил по делото Заповед № ЗЦУ-586/30.04.2014г. на изпълнителния директор на НАП за внедряване, считано от 01.05.2014г., на „Система

за управление на сигурността на информацията“, включваща Методика за оценка на риска по стандарт БДС/ISO IEC 27001; Заповед № ЗЦУ-1436/15.10.2018г. на изпълнителния директор на НАП за утвърждаване на указания за разработване, попълване и/или зареждане с данни на образци на документи и приложения, използвани в изпълнение на действащите процедури и инструкции версия 5 по осъществяване на дейността на НАП; утвърдени процедури за действията при съмнения за инцидент, касаещ информационната сигурност; Правила за ползване на електронна поща и интернет, мрежови файлови ресурси, за правата и задълженията на потребителите, ползващи информационните масиви в НАП, за работа от разстояние и др.

Посочените документи са приети като доказателства по делото и не са оспорени от ищеца. Всички те регламентират задължителните действия, които следва да бъдат предприемани от всеки един от служителите на НАП при работа с информационните масиви на агенцията с цел недопускане на „теч“ на информация, както и действията, които следва да бъдат предприети при опит за нерегламентиран достъп. Предвид това съдът приема, че не е налице първият елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Отсъствието на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя извод за неоснователност на исковата претенция.

Недоказано остана и твърдението за причинени неимуществени вреди. За установяване на причинените на ищеца неимуществени вреди, изразяващи се в страх от използването на „изтеклите“ му лични данни за извършване на престъпления срещу него, за извършване на злоупотреби, неудобство от оповестяването, срам, ужас, че целият му живот е на показ максимално публично, не бяха ангажирани никакви доказателства, въпреки дадените двукратно от съда указания – с определението за насрочване на делото за разглеждане в открито съдебно заседание и втори път, в съдебно заседание на 10.09.2020г.

Според съда „изтичането“ на лични данни в публичното пространство е нормално да предизвика емоционален дискомфорт у всеки човек. Възприето е в съдебната практика обаче, че настъпилите неимуществени вреди следва да не са хипотетични и евентуални, а реални, т.е. по делото следва да се докаже доколко факта на неправомерен достъп до базата съхранявани от НАП лични данни и публичното им оповестяване се е отразил върху живота на ищеца – дали и как това е довело до влошаване на самочувствието му, самооценката му, работата му, отношенията му в семейството, с близките и приятелите му, здравословното му състояние и пр. В тежест на ищцовата страна е да докаже тяхното настъпване и в какво конкретно се изразяват. Доколкото в настоящото производство по реда на чл.204, ал.4 АПК не бе установено незаконосъобразно бездействие на ответника, както и настъпили вреди, причинна връзка е безпредметно да бъде обсъждана и следва да се приеме, че също не е налице. Следва да бъде отбелязано, че съгласно чл.4 ЗОДОВ, държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. В случая евентуалните вреди за ищеца са причинени по-скоро не от твърдяното бездействие на НАП, а от публичното оповестяване в интернет пространството на достъпените по неправомерен начин негови лични данни, което представлява действие, опосредяващо настъпването на крайния резултат. Следователно по причинно-следствената верига са налице опосредстващи факти, които изключват пряката причинна връзка между деянието и вредите, дори такива по делото да бяха доказани.

Доказателствената тежест за установяване наличието на предпоставките по чл.1, ал.1 ЗОДОВ се носи от ищеца, търсещ присъждане на обезщетение за понесени вреди. В тежест на ищеца е доказването на всеки елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1 ЗОДОВ. В конкретния случай не се установи по делото незаконосъобразно фактическо бездействие на ответника, настъпването на вредоносен резултат и пряка причинна връзка между тях. Предвид това искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Неоснователността на главния иск обуславя неоснователност и на свързания с него акцесорен иск за присъждане на лихва върху сумата на обезщетението.

Предвид горното исковете следва да се отхвърлят като неоснователни.

Водим от изложеното, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, предявен от Л. С. Б. срещу Националната агенция за приходите за присъждане на сумата в размер на 1000 лева, представляваща обезщетение на ищеца за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в страх от използването им за извършване на престъпления срещу него, за извършване на злоупотреби, неудобство от оповестяването, срам, ужас, че целият му живот е на показ максимално публично, от незаконосъобразно бездействие на ответника по изпълнение на негови законови задължения, вследствие което е налице „теч на лични данни“, оповестен от медиите на 15.07.2019г., ведно с иска за присъждане на законната лихва върху сумата, считано от 15.07.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: